

مدیریت دانش

در سازمان‌های پلیسی

نویسندگان

دکتر یوسف محمدی مقدم

(عضو هیأت علمی دانشگاه علوم انتظامی امین)

دکتر و مه‌الله قربانی زاده

(عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی)

فرزانه الیاسی

(محقق و پژوهشگر مدیریت)

دانشگاه علوم انتظامی

۱۳۹۳

دانشگاه علوم انتظامی امین

مدیریت دانش در سازمان‌های پلیسی

نویسندگان: دکتر یوسف محمدی مقدم، دکتر وجه‌الله قربانی زاده، فرزانه الیاسی

ناشر: دانشگاه علوم انتظامی امین

آماده: ری کتاب: فرهنگ‌شناسی

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۳

شماره گاه: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۳-۰۱۹-۲

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرسر چاپ و نشر ساعس ناجا (ایمان)

نشانی دانشگاه: تهران، اتوبان شهید همت، غرب - دانشگاه علوم انتظامی امین - ۴۸۹۳۱۲۹۶

سرشناسه: محمدی مقدم، یوسف.

عنوان و نام پدیدآور: مدیریت دانش در سازمان‌های پلیسی / نویسندگان: یوسف محمدی مقدم،

وجه‌الله قربانی زاده، فرزانه الیاسی.

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه علوم انتظامی ناجا، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۲۰۸ ص.؛ مصور، جدول، نمودار.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۳-۰۱۹-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: پلیس - مدیریت.

موضوع: مدیریت دانش.

شناسه افزوده: الیاسی، فرزانه.

شناسه افزوده: قربانی زاده، وجه‌الله.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۳/۲/۳۵۴ HD

شماره کتابشناسی ملی: ۳۵۶۲۵۱۴

رده‌بندی دیویی: ۶۵۸/۴۰۳۸

سخن‌ناش

کسب علم و دانش و تلاش برای بهره‌گیری از علوم جدید و بومی‌سازی آن برای رفع نیازهای علمی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی به منظور اعتلای اقتدار امت اسلامی از توصیه‌های مهم اسلام است. علوم پلیسی که همگام با پیشرفت بسیاری از علوم محض و تلفیق آنها با یکدیگر، روز به روز نو می‌شود و مرزهایی تازه از دانش می‌سازد، از جمله علمی است که درخت آن در کشورمان در حال رشد و نمو و ثمر دادن است.

تألیف آثار علمی، حسته و معتبر و اشاعه مفاهیم آنها از جمله رهیافت‌های کارآمد و اثربخش است که می‌تواند در سایه آن بستری مناسب برای بهره‌گیری از تجربه‌های ارزشمند و دانش بومی نخبگان، کارشناسان علوم پلیسی در کشورمان ساخت. بدیهی است اندیشمندان، خبرگان و کارشناسان امور پلیسی داخلی می‌توانند با تلفیق همگن تجربه‌های خود با علوم و تجربه‌های کارشناسان علوم پلیسی دیگر کشورها باعث پیشبرد دانش پلیسی در کشور شوند. امید است با نشر آثار تألیفی این دست، گامی هرچند کوچک در این مسیر بلند برداریم و نویسندگان، محققان، کارشناسان و استادان را برانگیزانیم تا تجربه‌ها و توان علمی خود را متبلور کنند و اشاعه دهند.

انتشارات نگاه علوم انتظامی

فهرست

۱۵	پیشگفتار
۱۷	فصل اول / مبانی مدیریت دانش در پلیس
۱۸	مفهوم دانش
۲۴	ویژگی‌های دانش
۲۶	گونه‌شناسی دانش
۲۶	دانش فریح در برابر دانش ضمنی
۲۸	دانش فرنی، گروهی و سازمانی
۲۸	دانش خصوصی در برابر دانش عمومی
۲۹	دانش جزء در برابر دانش کل
۲۹	دانش فردی در برابر دانش جمعی
۳۰	دانش رسمی در مقابل دانش غیر رسمی
۳۰	دانش محوری، دانش پیشین و دانش نوآورانه
۳۱	سایر طبقه‌بندی‌های دانش
۳۴	انواع دانش پلیسی
۳۶	تاریخچه و سیر تکامل مدیریت دانش
۴۰	تعریف مدیریت دانش
۴۵	چیستی مدیریت دانش در نیروی انتظامی ج.ا.ایران
۴۶	اصول مدیریت دانش
۴۹	ضرورت مدیریت دانش در سازمان‌های پلیسی
۵۳	خلاصه فصل
۵۵	فصل دوم / مدیریت دانش پلیس: رویکردها و راهبردها
۵۶	رویکردهای گوناگون به مدیریت دانش
۵۶	رویکردهای اقتصادی، سازمانی و راهبردی
۵۸	رویکردهای مدیریت اطلاعات و مدیریت افراد
۵۸	رویکردهای مکانیکی، فرهنگی-رفتاری، شایستگی‌های کلیدی و نظام‌گرایانه
۶۰	راهبردهای مدیریت دانش
۶۰	حسابداری سرمایه‌های فکری، مدیریت سرمایه‌های فکری، ایجاد بازار دانش
۶۱	مدیریت دانش مشترک و مدل SECI
۶۴	راهبردهای دانش‌آفرینی سازمانی (مدل EICE)
۶۶	کدگذاری (مستندسازی)، شخصی‌سازی و اجتماعی کردن
۶۶	ایجاد دانش، انتقال دانش و محافظت از دانش
۶۷	راهبردهای دانش از دیدگاه بات
۶۹	راهبردهای متفعل، نظام‌گرا، انسان‌محور و بویا

۷۰	هم‌راستایی راهبرد مدیریت دانش با استراتژی‌های کسب‌وکار
۷۲	رویکردهای پلیسی
۷۲	رویکرد سنتی
۷۴	رویکرد مسأله‌محور
۷۸	رویکرد جامعه‌محور
۸۲	رویکرد دانش‌محور
۸۳	راهبردهای مدیریت دانش در سازمان‌های پلیسی
۹۰	خلاصه فصل
۹۳	فصل سوم / مدل‌ها و فرآیندهای مدیریت دانش در پلیس
۹۳	مدل‌های مدیریت دانش
۹۴	رده‌بندی مدل‌ها
۹۶	فرآیندهای مدیریت دانش
۹۷	مدل آدل و گالین
۹۸	مدل استیو هالس
۹۸	مدل نیکولاس پیرا
۹۹	مدل سنگ‌بنای مدیریت دانش
۱۰۱	مدل نیومن و کنراد
۱۰۴	چارچوب مفهومی مدیریت دانش
۱۰۶	چرخه مدیریت دانش هیسینگ
۱۰۶	مدل هفت C
۱۰۷	چرخه مدیریت دانش مک‌الروی
۱۰۸	چرخه مدیریت دانش ویگ
۱۰۹	مدل خلق دانش
۱۱۲	مدل بلوغ مدیریت دانش در پلیس
۱۱۳	مرحله اول: پلیس - فناوری
۱۱۷	مرحله دوم: پلیس - پلیس
۱۱۸	مرحله سوم: پلیس - سیستم‌های اطلاعاتی
۱۱۹	مرحله چهارم: پلیس - سیستم‌های کاربردی
۱۲۱	مطالعه موردی
۱۲۱	الگوی مدیریت دانش در پلیس ردلند
۱۲۱	مرحله اول: تسخیر دانش
۱۲۳	مرحله دوم: تسهیم دانش
۱۲۳	اماکن دانشی در سازمان
۱۲۳	فرآیندهای تسهیم دانش و انجمن‌ها
۱۲۴	مرحله سوم: به‌کارگیری دانش
۱۲۴	استفاده از دانش در شکل‌دهی سازمان
۱۲۵	برنامه‌های کاربردی در حوزه جرم و بینظمی
۱۲۵	مرحله چهارم: خلق دانش

۱۲۵	تجربه به مثابه تحقیق و توسعه
۱۲۵	ایجاد پیوستگی‌های دانشی
۱۲۶	ارزیابی‌های پس از اجرا
۱۲۶	خلق دانش از راه پژوهش
۱۲۶	تبادل نوآوری
۱۲۶	کارکنان پژوهشگر
۱۳۱	فصل چهارم / زیرساخت و کارکردهای مدیریت دانش در پلیس
۱۳۹	الزامات ساختاری برای مدیریت مؤثر دانش
۱۴۰	ساختارهای سازمانی تسهیل‌گر مدیریت دانش
۱۴۳	ساختار N شکل:
۱۴۴	شبکه
۱۴۴	تسهیل‌های کاری:
۱۴۵	مدیریت دانش و منابع انسانی، پلیس
۱۴۶	ویژگی دانشکاران
۱۴۷	خلاقیت:
۱۴۷	هوش عاطفی:
۱۴۸	تحصیلات:
۱۴۸	تجربه:
۱۴۸	تنوع نقش‌ها و عملکرد:
۱۴۹	مدل بهره‌وری منابع انسانی در مدیریت دانش
۱۵۰	مدیریت دانش و فناوری اطلاعات
۱۵۱	فناوری اطلاعات در خدمت پلیس
۱۵۲	سامانه جامع ۱۱۰
۱۵۲	سامانه جامع راهنمایی و رانندگی
۱۵۲	سامانه جامع اطلاعات و امنیت
۱۵۳	سامانه جامع آگاهی
۱۵۳	سامانه جامع وظیفه عمومی
۱۵۳	سامانه کنترل و نمایش گشتی‌ها
۱۵۳	سامانه اجراییات ناجا
۱۵۴	مفهوم یادگیری
۱۵۶	سازمان یادگیرنده
۱۵۸	گام اول: تعیین اهداف دانش
۱۵۹	گام دوم: تحصیل دانش مورد نیاز
۱۵۹	گام سوم: ارزیابی و سازماندهی دانش
۱۶۰	گام چهارم: به اشتراک‌گذاری دانش
۱۶۰	گام پنجم: خلق سازمان یادگیرنده
۱۶۱	مدیریت دانش و عدم اطمینان محیطی پلیس

۱۶۴	مدیریت دانش و نوآوری سازمانی در پلیس
۱۶۴	فرآیند نوآوری
۱۶۶	فنون خلاقیت و نوآوری
۱۶۸	ظرفیت مدیریت دانش و نوآوری پذیری پلیس
۱۶۹	خلاصه فصل

فصل پنجم / چالش‌های مدیریت دانش ۱۷۳

۱۷۳	تولید و کاربرد دانش در ناجا
۱۷۴	الف- حوزه هدایت و نظارت بر تولید دانش
۱۷۵	ب- حوزه تولید دانش در بخش مفاهیم، نظریه‌ها و آینده‌پژوهی پلیسی
۱۷۵	ج- حوزه تولید دانش در پاسخ‌یابی علمی مسائل کاربردی پلیسی
۱۷۵	د- حوزه تولید دانش در محیط دانش نوین پلیسی
۱۷۶	ه- حوزه رهبردار و پشتیبانی از دانش کارکردی تولید شده
۱۷۸	عوامل حیاتی موفقیت مدیریت دانش
۱۷۹	موانع و چالش‌های پیش روی مدیریت دانش
۱۸۰	موانع و چالش‌های ذهن‌سازی
۱۸۰	جذب و حفظ کارکنان دانشی
۱۸۰	عوامل بالقوه فردی
۱۸۱	مستندسازی تجربیات
۱۸۲	فرهنگ سازمانی
۱۸۴	سبک مدیریت
۱۸۵	ساختار سازمانی
۱۸۵	فناوری
۱۸۵	موانع و چالش‌های فراسازمانی (زمینه‌ای)
۱۸۵	عوامل سیاسی
۱۸۶	ضعف فرهنگ عمومی (بی اطلاعاتی عمومی)
۱۸۶	فقدان مهارت و آموزش‌های عمومی
۱۸۶	ضعف در روابط میان سازمانی
۱۸۷	خلاصه فصل
۱۸۹	فهرست منابع و مآخذ

مدیریت دانش انزاری ضروری برای اداره بهتر سازمان‌های عصر اطلاعات در دهه اخیر محسوب می‌شود که استفاده از آن سرعت در حال رشد و گسترش است. امروزه سازمان‌ها در مواجهه با انبوه پیچیدگی‌ها، عدم انعطاف‌پذیری و آسیب‌های جبران‌ناپذیر ناشی از تصمیمات اشتباه ناگزیر به بهره‌گیری از دانش و مدیریت آن خواهند بود. به عبارت دیگر، مدیریت صحیح دانش در سازمان‌های عصر کنونی ضرورتی راهبردی و کلان‌ناپذیر برای تعالی سازمان و کارکنان آن است. مدیریت راهبردی دانش در سازمان پلیس نیز ترکی تأثیرگذار بر قابلیت‌های زیرساختی و فرآیندی، زمینه‌ساز حفظ و توسعه سرمایه فکری سازمان، عامل بهبود عملکرد، یادگیری مستمر و پویا و افزایش نوآوری در سطوح خرد و کلان سازمان، عامل حفظ اعتبار و مقبولیت پایدار پلیس است. از این‌رو، به سبب فقدان منبعی معتبر، شیوا و مسجع برای بیان اهمیت موضوع و فرهنگ‌سازی در زمینه انجام مأموریت‌ها و اقدامات پلیسی با توجه و تأکید بیش از پیش بر زیرساخت‌های دانشی، مؤلفان بر آن شدند تا این کتاب را در قالب پنج فصل، رشته تحریر درآوردند.

در فصل اول کتاب که با بررسی مفاهیم بنیادی مدیریت دانش آغاز می‌شود، سعی بر آن است تا با معرفی ویژگی‌ها، گونه‌شناسی، تاریخچه و اصول مدیریت دانش، اهمیت و ضرورت آن را در سازمان‌های عصر کنونی به‌ویژه سازمان‌های پلیسی برای خوانندگان آشکار شود.

در فصل دوم کتاب که با هدف آشنایی با راهبردها و رویکردهای دانشی در سازمان‌های پلیسی نگاشته شده‌است، ابتدا با بهره‌گیری از مدل‌ها و الگوهای گوناگون به تحلیل راهبردها و رویکردهای مدیریت دانش پرداخته‌شده، سپس همراستایی راهبردهای مدیریت دانش و راهبرد

های کلان سازمانی مطرح شده‌است. در ادامه با تأکید بر رویکردهای متفاوت پلیس در جامعه، راهبردهای مدیریت دانش در سازمان‌های پلیسی بررسی شده‌است.

در فصل سوم کتاب، خواننده با نگاهی به انواع مدل‌ها، فرآیندها و چرخه‌های مدیریت دانش در سازمان، ابتدا با مجموعه‌ای از دستورالعمل‌ها، مستندات، ابزارهای تحلیلی و تکنیک‌های پیشرفته مدیریت دانش آشنا می‌شود، سپس با مطالعه مدل بلوغ مدیریت دانش در پلیس و بررسی مورد مطالعاتی مطرح شده، یک گام به درک مفهوم مدیریت دانش نزدیک‌تر خواهد شد.

در فصل چهارم که با هدف بررسی عوامل زیرساختی مؤثر بر نهادینه‌سازی مدیریت دانش در سازمان‌های پلیسی نگاشته شده‌است، تأثیر عواملی نظیر فرهنگ سازمانی پلیس، ساختار و فناوری اطلاعات پلیسی، سازمان یادگیرنده، عدم اطمینان محیطی و نوآوری‌های سازمانی پلیس بررسی شده‌است.

در فصل پایانی کتاب نیز با مروری بر اقدامات جاری در زمینه مدیریت دانش پلیس در ایران، چالش‌های درون‌سازمانی، چالش‌های زمینه‌ای و فراسازمانی و در نهایت عوامل حیاتی موفقیت مدیریت دانش در سازمان بررسی شده‌است.